

Isikuandmete kaitse üldmääruse praktiline rakendamine kohalikus omavalituses

Tallinn

Merit Valgjärv
29.09.2018

Mida uut kaasneb üldmäärusega?

Isikuandmete töötlemise
toimingute
registreerimise kohustus

Mõjuhinnang
uuele isikuandmete
töötlemisele

Lõimitud ja vaikimisi
andmekaitse

Andmete
ülekanndmine

Tuleb suuta tõendada, et
isikuandmete töötlemine vastab
üldmäärusele

Andmekaitse spetsialist

Delikaatsete
isikuandmete asemel
eriliigilised andmed

Rikkumisteadete esitamine, sh
andmesubjekti teavitamine

Mida uut tuleb teha seoses üldmäärusega?

Registri loomine
Andmetöötuste
kaardistamine

Mõjuhinna
abimaterjalide
koostamine

Lõimitud ja vaikimisi
andmekaitse

Koolituskava
koostamine

Määruse rakendamine

Lepingute, nõusolekute
ülevaatamine

Andmekaitsetingimuste
uuendamine

Rikkumisteadete esitamise ja
registreerimise korraldamine

Mida peab tegema andmekaitse spetsialist?

Registri täitmise
koolitamine,
nõustamine, abistamine

Koostöö kõigi asutuste ja üksustega lõimitud ja
vaikimisi andmekaitse põhimõtete rakendamiseks
Valmidus mõjuhinnangu koostamiseks

Andmekaitse
küsimuste
lahendamise
struktuuri
loomine

Andmekaitse spetsialist

Nõustamine nii IKÜM, kui
AvTS küsimustes,
koolitused, juhendiloomine

Teavituste, nõusolekute ja
lepingute ülevaatamine,
kaasajastamine

Rikkumisteade hindamine,
registreerimine ja vajadusel
edastamine

Andmekaitse küsimuste lahendamise struktuuri loomine

Idealis	Halvimal juhul
Andmekaitse spetsialist juhib ja koordineerib küsimuste lahendamise protsessi	Andmekaitse spetsialist on nimetatud ja tegeleb määruse rakendamisega üksi.
Asutuse juhtkond on muutustega kursis ja toetab andmekaitse spetsialisti väljatöötatud lahendusi	Asutuse juhtkond teab paremal juhul seda, et tegemist on vajalike protsessidega
Andmekaitse spetsialistil on võimalik kaasata kõigilt asutuse tasanditelt oskusteabega inimesi koostööks	Enamus inimesi ei ole huvitatud ei andmekaitse teooriast ega praktikast ning eeldavad, et kogu andmekaitse teema on ühe inimese töö ja neid see ei puuduta.
Asutuses on andmekaitse küsimustega tegelemiseks erinevad töögrupid ja jagatud inimestele täiendavad tööülesanded	Alates kõige lihtsamatest küsimustest kuni strateegiliste otsusteni on kõik andmekaitsega seotud tegevused andmekaitse spetsialisti mure.

Teavituste, nõusolekute ja lepingute ülevaatamine, kaasajastamine

Ideaalis	Halvimal juhul
<p>Asutuses on koostöös andmekaitse spetsialistiga kaardistatud kõik lepingud, teavitused ja nõusolekud, mis vajavad muutmist.</p> <p>Juristide, valdkonnaspetsialistide ja infoturbe tegeleva(te) inimes(t)e abiga on sisustatud näidised, mis on kasutatavad erinevate lepingute, nõusolekute ja teavituste juures.</p> <p>Juhendmaterjalid on kõigile valdkonnaspetsialistidele edastatud ja vajadusel ka avalikustatud nt andmekaitsetingimused.</p>	<p>Puudub ülevaade sellest, millistel juhtudel kasutatakse volitatud töötlejaid ja nendega ei isikuandmeid puudutavaid lepinguid sõlmitud. Nõusolekuid võetakse igaks juhuks juhtudel, kui andmetöötlus toimub avaliku ülesande täitmiseks ja ei võeta, kui andmeid edastatakse avalikku ülesannet mitte täitvatele kolmandatele isikutele.</p> <p>Puuduvad andmekaitsetingimused, sest nende olemasolu ei peeta tähtsaks.</p> <p>Info lepingutest, nõusolekuvajadustest, andmekaitsetingimuste vajadusest nt uudiskirjade saatmisel ei jõua andmekaitse spetsialistini, sest arvatakse, et tegemist on ebamugava ja segava tegelasega, kelle nõustamiseta lähevad asjad „nagu alati“.</p>

Registri täitmise koolitamine, nõustamine, abistamine

Ideaalis	Halvimal juhul
<p>Andmetöötused on igas valdkonnas andmekaitse spetsialisti koordineerimisel spetsialistide poolt kaardistatud ja kanded registrisse on tehtud.</p> <p>Asutusel on ülevaade sellest, mis alusel ja milliseid andmeid töödeldakse.</p> <p>Register on asutuse kodulehel vabatahtlikult avalikustatud ka inimesele ülevaatliku teabe andmise eesmärgil.</p>	<p>Andmekaitse spetsialist üritab kaardistada andmetöötusi üksi nt Exeli tabelis ja veedab selle tegevuse juures nii oma tööaega, kui ka vaba aega, sest tegemist on ju spetsialisti eralõbuga.</p> <p>Isegi kui koostöövõrgustik on loodud, siis see ei toimi, sest inimestel „on oma töö ka teha“ ja „nad ei saa teise inimese töö tegemise eest palka“.</p>

Nõustamine nii IKÜM, kui AvTS küsimustes, koolitused, juhendiloome

Ideaalis	Halvimal juhul
<p>Nõustamine toimub kihiliselt st lihtsamad küsimused vastab valdkonna spetsialist ja andmekaitespetsialist kaastakse juhtudel, kui tegemist on küsimustega, millele spetsialist ei oska vastata.</p> <p>Koolitused on läbi viidud kõigile valdkondadele, kaasatud on nii juristid kui infoturbe valdkonnaga tegelevad inimesed.</p> <p>Erinevatele valdkondadele on koostatud koostöös valdkonna spetsialistidega juhendmaterjalid IKÜM rakendamiseks. KOV sisesuhted on samuti vähemalt juhendiloome tasandil reguleeritud.</p>	<p>Andmekaitespetsialist vastab kõigile küsimustele üksi ja see võtab tema tööpäevast enamuse.</p> <p>Koolitustele ei ole võimalik kaasata teisi oskusteabega spetsialiste, et GDPR negatiivne aura hõljuks üksnes andmekaitespetsialisti ümber ja teiste mainet ei kahjustaks.</p> <p>Andmekaitespetsialist kirjutab nädalavahetustel või öösel kodus oma juhendeid, mille olulisus ja/või vajadus on asutuses teadvustamata ja lõpuks ei loe neid peale tema nagunii mitte keegi.</p> <p>Volikogu liikmed esitavad teabenõudeid ja kui vastust ei saa, ummistavad AKI postkasti vaiolega.</p>

Valmidus mõjuhinngu koostamiseks

Idealis	Halvimal juhul
<p>Asutusel on olemas valmidus mõjuhinngu tegemiseks.</p> <p>On tehtud nn „testhinng“ mõnele andmetöölusele.</p> <p>Asutus on kursis AKI juhendmaterjalidega.</p>	<p>Asutuses mõjuhinngust rääkides tuleb vastuseks:</p> <p>„Misasi see veel on ja kellele seda vaja on? Tundub, et jälle mingi AKI või andmekaitse spetsialisti väljamõeldud lollus...“</p>

Rikkumisteade hindamine, registreerimine ja vajadusel edastamine

Idealis	Halvimal juhul
<p>Asutusel on välja töötatud kord, kuidas rikkumisi dokumenteerida ja edastada.</p> <p>Kõik, kelle töös rikkumisi ette tuleb edastavad teabe andmekaitse spetsialistile.</p> <p>Rikkumisteated registreeritakse ja kui rikkumisega kaasneb oht isiku õigustele (olemas on ohu hindamise maatriks), siis edastatakse ka Andmekaitse Inspeksioonile.</p> <p>Rikkumiste tulemusel parandatakse nõrkused, mis on rikkumise tinginud nt parandatakse infosüsteemi funktsionaalsust, võetakse kasutusele täiendavaid turvameetmeid, korraldatakse täiendavaid koolitusi.</p>	<p>Asutuses puudub teadmine, mis on rikkumine, mis on intsident ja millal või keda teavitada. Loodetakse sellele, et nagunii asi välja ei tule ja eks tegeleme sellega siis, kui häda käes nt ajakirjanik on lekkinud andmed avastanud.</p> <p>Rikkumisteateid ei edastata, sest töötajad kardavad oma vigu tunnistada.</p>

Koostöö kõigi asutuste ja üksustega lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtete rakendamiseks

Idealis	Halvimal juhul
<p>Kõigi ülalloodud tegevuste käigus on erinevate valdkondade töögruppides leitud lahendused, mis tagavad andmekaitsepõhimõtete rakendamise.</p>	<p>Asutus on asunud seisukohale „teeme nagu alati“ ja „kui AKI meid kord külastab, küll siis jõuame asjadega tegeleda“.</p>

Aeg peeglisse vaadata ...

Täna kuulajaid! Küsimused

